

ادامه از صفحه اول

وارونه‌نویسی تاریخ چرا؟

در تاریخ معاصر شخصیت‌های نادری را می‌توان یافت که در بحرانی‌ترین شرایط با نقش آفرینی تأثیرگذار خود، کشتی توفان‌زده کشور را به ساحل امن هدایت کرده است.

۳- واقع‌بینی و مہرب‌پرستی از عناصر اصلی سیاست‌ورزی هاشمی و خمیرمایه وجودی او بود. عشق به کشور و آرزوی ساختن ایرانی آباد و سربلند و الگو برای مسلمانان جهان از دغدغه‌های اصلی زندگی پُرثمر هاشمی بود. در عرصه سیاست‌ورزی با حفظ آرمان‌هایی که خود به خاطر آن سال‌های طولانی رنج مبارزه و زندان را به جان خرید که صدهزار فیش و ۲۰ جلد کتاب ارزشمند کلید فهم قرآن یکی از ثمرات آن است، هاشمی سیاست‌مداری واقع‌گرا بود. جهان را به‌خوبی می‌شناخت و درک درستی از مؤلفه‌های قدرت در عرصه بین‌المللی داشت. در کنار تلاش برای پهبود روابط با غرب و کاهش تنش با آمریکا، سنگ بنای روابط با شرق (روسیه و چین) را هاشمی گذاشت. گفته‌اند سیاست‌مداران را می‌توان از روی اولین الگویی که در جوانی انتخاب کرده، شناخت. الگوی هاشمی در جوانی امیرکبیر بود و در جایی گفته است «اگر در زمان ناصری به جای امیرکبیر یک مجتهد روشنفکر صدراعظم می‌شد، همان کارهایی را می‌کرد که امیرکبیر کرد».

۴- هاشمی در سیاست‌ورزی شخصیتی چندبعدی داشت و تجسم واقعی سیاست‌مداری زیرک و باهوش بود. دقیق و کزیده سخن می‌گفت، با ذکاوت، هدفمند و معطوف به نتیجه‌ای که در پی آن بود، مذاکره را اداره می‌کرد. در صورت نیاز صریح بود، درعین‌حال به مقتضای شرایط با ابهام و چندپهلوی سخن می‌گفت. به یاد دارم در مذاکرات حساس باریس یک کشور در زمان جنگ تحمیلی، صورانه و خرمندانه به گزافه‌گویی او گوش داد و با عبارتی تأثیرگذار فضای مذاکره را به سوی که دربی آن بود، عوض کرد. در سیاست داخلی معروف است که از چپ‌ترین چپ تا تند ترین راست، نمی‌توان فردی را یافت که پیش هاشمی رفته و دلخور و ناراضی از جلسه بیرون آمده باشد. قدرت اقناع هنر و ارزش یک سیاست‌مدار است. هاشمی اعطاف و انطباق‌پذیری کم‌ظنیری در شرایط شفاف، مأمود یا تیره سیاسی داشت.

۵- وفاداری به آرمان‌ها و فداکاری برای نظام از دیگر ویژگی‌های هاشمی بود. سیاست‌مداری با این پیشینه و سابقه بی‌بدیل، در انتخابات ۸۴ از یک حریف گمنام شکست می‌خورد، در انتخابات مجلس ششم سی‌ام می‌شود، ریاست خبرگان را به فرد دیگری واگذار می‌کند، کرسی امامت نمازجمعه را که قریب به سه دهه در آن حضور داشت، از دست می‌دهد و مهم‌تر از همه شخصیتی با این سابق در انتخابات ۹۲ امکان حضور نمی‌یابد، اما هیچ‌یک از تلاطم‌های سیاسی او را در هیچ مقطعی از ایفای مسئولیت بازنمی‌دارد. هاشمی انقلاب را پاره‌ای از وجود خود می‌دانست. او در عرصه عمل ثابت کرد بود برای حفظ این گوهر گران‌بایه آماده است همه‌چیز خود را بدهد. یکی از مشکلات سال‌های اخیر کافی بود تا اراده‌های دیگر سیاست‌پیشگان را در هم بشکند؛ اما او همچنان در کنار انقلاب، امام و رهبری ماند. هاشمی با تحمل همه این مسائل و حتی تحمل توهین به خانواده خود نشان داده

بود که اولویت تغییر‌ناپذیر او انقلاب، نظام سیاسی منبعث از آن و آینده اش در اندیشه این مرد بزرگ بر هر چیز دیگری ارجحیت دارد.

تلاش برای حذف نام چنین شخصیتی بزرگ‌ترین ظلم به تاریخ، امام، ایران و رهبری است. به هوش باشید که حافظه تاریخی نسل اول و دوم انقلاب چنین تحریفی را برنمی‌تابد.

هادوی؛ چهره‌ای خوشنام و کم حاشیه

چنین چهره‌هایی که به جامعه خدمت کرده‌اند در مقام قضا، قبل و بعد از انقلاب، به‌عنوان معلم، قاضی و عضو شورای شایسته‌است بدون تبعیض حقوق مورد توجه و عنایت قرار گیرند و تکریم شوند. والا همان‌طورکه همه می‌دانیم بعد از انقلاب کسانی که به مقامی رسید، عمدتا بعد از کناررفتن یا کنارگذاشته‌شدن از آن سمت مورد پیگیری قضائی و نقد و انتساب اتهاماتی چون فساد قرار گرفتند یا حتی از سوسی مقامات بعدی مورد نقد و بعضا اتهام واقع شدند. در چنین کشوری که سمت‌ها نه‌تنها قدرت نیست بلکه مسئولیت و موقعیتی خدمت است و بعد از اتمام آن هم شاید کسی شاکر زحمات آن افراد نباشد و تمام مسائل جنبه سیاسی به خودش می‌گیرد، به نظر باید قدرشناس این افراد باشیم که در زمانی که قدرت داشتند، احساس وظیفه و خدمت کردند، به آلاف و الوف رسیدن و سوءاستفاده از رانت توجهی نداشتند و قدرت و شغل خود را زمینه‌ای برای خدمت به مردم قرار دادند. روحشان شاد و امیدواریم این افراد که می‌توانند با سلامت و صلابت الگویی برای حقوق‌دانان کشور باشند، مورد تاسی حقوق‌دانان جوان و الگوبرداری قضات قرار بگیرند و همه مسئولان و قضات بدانند سمت‌های اعطاشده به آنها امانت است که اگر درست خدمت کنند نیز مورد تکریم قرار نخواهند گرفت چه رسد به اینکه بخواهند از آن سوءاستفاده کنند.

♦ **حقوق‌دان و رئیس اسبق کانون وکلا**

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری؛ مراسم عزاداری اربعین سید و سالار شهیدان، حضرت ابداللهه الحسین علیه‌السلام و اصحاب باوفای ایشان ازطریق ارتباط تصویری از دانشگاه تهران (محل تجمع هیئت‌های دانشجویی) با حسینیه امام خمینی (ره) در حضور مقام معظم رهبری برگزار شد. در این مراسم، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سخنان کوتاهی، مقطع عاشورا تا اربعین را وقایع بسیار مهم تاریخ اسلام خواندند و گفتند: اگر روز عاشورا اوج مجاهدت و فداکاری جان‌های عزیز و بزرگوار بود، دوره ۴۰روزه پس از آن نیز اوج مجاهدت برای تبیین و افشای حقایق بود و این تبیین مجاهدانه امام سجاد، حضرت زینب و جناب ام‌کلثوم و صبر فوق‌العاده خاندان پیامبر، مکمل آن فداکاری و موجب ماندگاری قیام کر بلا شد. مقام معظم رهبری با اشاره به هجمه

تبلیغاتی دشمنان علیه ملت ایران برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی با روش‌ها و ابزارهای مختلف، حرکت تبیینی را خنثی‌کننده هجمه‌های تبلیغاتی دانستند و افزودند: شما دانشجویان عزیز که مویه دل ملت و امید واقعی کشور هستید، با اهمیت‌دادن به مسئله تبیین حقایق، هرکدام مانند چراغی اطراف خود را روشن و ابهام‌زدایی کنید.ایشان امکانات ناشی از فضای مجازی و رسانه‌ای برای روشنگری و پاسخ به ابهامات را مغتنم خواندند و گفتند: البته اصل قطعی در قضیه جهاد تبیین و بازگویی حقایق، استفاده از شیوه‌های اخلاقی و بیان مسائل همراه با منطق، متانت، عقلانیت کامل و استفاده از عواطف انسانی و پرهیز از دشنام، تهمت، دروغ و فریبکاری در مواجهه با افکار عمومی است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با ابراز خرسندی از مجهزبودن جوانان به فکر، عقلانیت و

مقام معظم رهبری:

مجاهدت خاندان پیامبر پس از عاشورا موجب ماندگاری قیام کر بلا شد

آگاهی‌های فراوان، بر لزوم تقویت روزافزون این ویژگی‌ها تأکید و خاطرنشان کردند: راه حضرت سیدالشهدا، راه مبارک و شیرینی است که به نتیجه و توفیق قطعی می‌رسد و شما جوانان ان‌شاءالله خواهید توانست با الهام از این راه و معارف نورانی، کشور را به قله‌های سعادت مادی و معنوی برسانید.در این مراسم، حجت‌الاسلام‌والمسلمین رفیعی نیز در سخنانی نهضت عاشورا را عامل حفظ و بقای اسلام خواند و گفت: بر اساس متن زیارت اربعین، دو اقدام بزرگ امام حسین علیه‌السلام، نصیحت و خیرخواهی حتی در روز عاشورا و بذل جان برای نجات جامعه از کمراهی است و شیعیان اهل‌بیت نیز باید همواره آماده فداکاری در راه خداوند باشند. همچنین در این مراسم آقای مطیعی به مرثیه‌سرایی و ذکر مصیبت پرداخت.

در سال‌های اولی و میانی دهه ۹۰ برخلاف اصولگرایان توانستند از جایگاه خاتمی به‌خوبی استفاده کنند و «تکرار می‌کنم»‌های او عملا تنها دلیل پیروزی قاطع اصلاح‌طلبان در سه انتخابات ریاست‌جمهوری ۹۲، مجلس ۹۴ و ریاست‌جمهوری ۹۶ بود.
زمان به مجلس یازدهم رسید؛ در این انتخابات تکلیف بر اصلاح‌طلبان روشن شد که دیگر حرف خاتمی بُرش سابق را ندارد و مردم به دستور و تکلیف پای صندوق حاضر نمی‌شوند. اصولگرایان به میان تنش‌های بسیار توانستند در روز آخر تبلیغات انتخاباتی به لیست واحد برسند و شکاف میان آنها موح می‌زد. در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ این‌ موضوع یعنی نبود لیدرهای سیاسی برای اما این اجماع به واسطه نقش آفرینی فردی خاص رخ داد هر دو جبهه یعنی اصولگرایی و اصلاح‌طلبی رخ داد و گرچه در نهایت اجماع اصولگرایان بر رئیسی شد، اما این اجماع به دلیل ضعف‌های فزاینده اصلاح‌طلبان در شرایطی متولد شد که محمود احمدی‌نژاد تمام ساختارها و اصول را در هم نوردیده بود و عملا علیه همه‌چیز و همه‌کس می‌شورید. جبهه پایداری که با رهبری معنوی مصباح‌یزدی کارش را ادامه می‌داد، همواره به‌عنوان یکی از حامیان سرسخت احمدی‌نژاد شناخته می‌شد. اصولگرایان در انتخابات ۹۴ نیز نتوانستند به وحدت برسند؛ به عبارتی، برخلاف خاتمی و اصلاح‌طلبان که قادر بودند مخاطبان خود را قانع به پذیرش سیاست انتلافی با یک نیروی غیراصلاح‌طلب کنند و در آن انتخابات با رأیی مناسب برنده انتخابات شوند، اصولگرایان باز هم نتوانستند بر نامزدی واحد به اجماع برسند؛ تا حدی که گفته می‌شد حضور جلیلی به‌شدت باعث ریزش آرای اصولگرایان و به‌ویژه قالیباف به نفع روحانی شد. محمدرضا مهدوی‌کنی در سال ۹۳ درگذشت. شاید بتوان این اتفاق را مهم‌ترین رویداد در پایان‌یسدن جایگاه لیدری سیاسی جریان اصولگرایی دانست. بعد از مهدوی‌کنی جامعه روحانیت سعی کرد که به‌صورت جمعی و البته با محوریت افرادی مانند موحی‌دکرمانی و پورمحمدی خلا حضور مهدوی‌کنی را به مردم عرضه کنند. این در حالی است که شرایط کنونی بیشتر ناظر به دو سمت است؛ نخست ناامیدی مردم از تحول مثبت از سوی کارگزاران اجرایی و دوم قدرت‌طلبی طیف‌هایی خاص که هم لیدرهای سنتی و هم سازوکار حزبی را مانع تحقق اهداف خود می‌دانند.

که باعث جدایی توکلی، رضایی و احمدی‌نژاد از این جمع شد. در این شرایط با اضافه‌شدن قالیباف انتلافی چهارنفره شکل گرفت و همه این‌نامزدها امضا کردند که هر فردی رای بیشتری در نظرسنجی‌ها داشته باشد، نامزد نهایی شود اما این اتفاق رخ نداد و درعین‌حال که توکلی برای حفظ وحدت انصراف داد، مشاهده شد که اصولگرایان دچار چنددستگی شدند؛ جامعه روحانیت از هاشمی حمایت کرد، تحول‌خواهان قالیباف را به‌عنوان نامزد خود معرفی کردند، مهدی چمران هم به‌عنوان سخنگوی آیدآگران احمدی‌نژاد را نامزد نهایی خواند و محسن رضایی هم به نفع کسی کنار نکشید و تا آخرین لحظه در صحنه ماند. دراین‌بین طبیعی بود که اصولگرایان بازنده میدان باشند، اما شناس با آنها یار بود و وحدت در میان اصلاح‌طلبان هم وجود نداشت. اصلاح‌طلبان نیز بدتر از اصولگرایان عمل کردند و با چند نامزد متشکل از کروسی، معین و مهرعلیزاده پا به عرصه انتخابات گذاشتند تا به قول خودشان وزن‌کشی سیاسی کرده باشند. آنها هنوز با هاشمی هم سر سازگاری نداشتند و تا زمانی که انتخابات به دور دوم کشیده نشده بود و دوگانه هاشمی– احمدی‌نژاد شکل نگرفته بود، از او حمایت نکردند. به‌ر حال در آن انتخابات اصولگرایان با شخصیتی ناشناس به نام محمود احمدی‌نژاد برنده انتخابات شدند؛ اما توفیق انتخاباتی آنها از اهمیت یک موضوع که آن هم کاهش جایگاه لیدری در اصولگرایی است، نکاست و البته همین موضوع در جبهه اصلاحات نیز صادق بود. در دولت اول احمدی‌نژاد همه تصور می‌کردند اصولگرایان در وحدتی کامل به‌سرمی‌برند، اما جدانشدن احمدی‌نژاد از بدنه اصلی اصولگرایی و پیداکردن طرفداران خاص خودش حکایت از چنددستگی در میان نیروهای اصولگرا داشت. او به حسب رئیس‌جمهور مستقربودن در سال ۸۸ نیز مورد حمایت اصولگرایان قرار گرفت. در مقابل اگرچه تنش در میان اصولگرایان دیده می‌شد، اصلاح‌طلبان و

دستاوردهای دولت سیزدهم از دولت‌های قبل به وارث رسیده است

رئییسی، خوش‌اقبال یا خوش‌رزق!

خود اصولگرایان نیز می‌دانند یک‌شبه هیچ کشوری قادر به پیوستن به هیچ توافق بین‌المللی نخواهد بود. تلاش دولت‌های جمهوری اسلامی ایران برای عضویت در سازمان همکاری شانگهای از دولت نهم آغاز و در نهایت در دولت سیزدهم به پایان رسید و منجر به عضویت دائم ایران در این سازمان شد. تلاش‌ها و پیگیری‌های مکرر جمهوری اسلامی نیز سبب شد تا ایران نیز در سال ۲۰۰۵ به‌عنوان عضو ناظر به این سازمان پیبوند. البته یک سال بعد برای عضویت کامل در این سازمان درخواست داد. درخواست بحث‌های زیادی را برانگیخت. تا قبل از به‌نتیجه‌رسیدن مذاکرات هسته‌ای ایران و غرب، عضویت ایران در این سازمان بعد به نظر می‌رسید، اما با روی‌کارآمدن دولت حسن روحانی، امیدها برای عضویت ایران افزایش یافت. تصویب برجام و ایجاد فضای جدید بین‌المللی این فرصت را در اختیار تهران قرار داد تا عضویت در دیگر سازمان‌های بین‌المللی را تجربه کند. روحانی که مسیر مهم تنش‌زدایی با غرب و رفع تحریم‌های ایران را در پیش گرفته بود، قصد داشت دوزنمایی از امید و روابط تازه را با جامعه جهانی به تصویر بکشد. اما خروج آمریکا از برجام، بازگشت تحریم‌ها و همچنین شیوع همه‌گیری بیماری کووید۱۹ فشارهای سهمگینی به ایران وارد کرد که سبب شد اولویت‌ها و تمرکزها به مسائل دیگری مربوط شوند. بااین‌حال، با این اوضاع دولت تلاش‌ها برای رفع تحریم‌ها و پیوستن به شانگهای را کنار نگذاشت و در آستانه توافق برجامی با دولت بایدن نیز قرار گرفت، اما به قول روحانی فرصت لغو تحریم‌ها در دولت گرفته شد تا پیگیری لغو تحریم‌ها و عضویت در سازمان همکاری شانگهای به دولت بعدی محول شود. هرچند امضای سند همکاری‌های جامع بین دو کشور ایران و چین در دولت دوازدهم با پیگیری سیاست نگاه به شرق در تلاش برای تمدید قرارداد ۲۰ساله با روسیه، تقویت‌کننده مواضع ایران در اجلاس اخیر شانگهای هم بود و مسیر را برای دولت سیزدهم هموار کرد. در این بین، روحانی با انواع به‌دانشناسی از بلای طبیعی همچون سیل و زلزله و آتش‌سوزی در امان بود و تحریم‌ها و فشار اقتصادی حاصل از تحریم و سبب بازگشت زوار اربعین حسینی از عراق قرار به تست «بی‌سی‌آر» نیست و کرونای زوار به صورت چشمی بررسی خواهد شد که در نهایت با انتقادهای بسیار به ناآگاهی رستم قاسمی از نحوه رعایت پروتکل‌های بهداشتی، بحث اجبار تست بی‌سی‌آر برای زوار مطرح شده است. عدم آگاهی کابینه از وضعیت موجود از همین مثال ساده اما مهم قابل درک است. در رابطبا موفقیت ایران برای پیوستن به توافق شانگهای نیز مطمئنا

سیاست

شماره ۴۱۰۷ روزانه

روزنه

موافقت مقام معظم رهبری با

شهید تلقی شدن نوجوان ایده‌ای

● **ایرنا:** مقام معظم رهبری با درخواست رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران مبنی‌بر در حکم شهید تلقی‌شدن علی لندی، نوجوان فداکار ایده‌ای، موافقت کردند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، آقای‌قاضی‌زاده‌هاشمی، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران، در نامه‌ای به مقام معظم رهبری با اشاره به فداکاری علی لندی که با ایثار و ازخودگذشتگی برای نجات جان دو نفر از هم‌وطنان به دل آتش زد و روز جمعه بر اثر شدت جراحات ناشی از سوختگی جان باخت، درخواست کرد این نوجوان غیور در حکم شهید تلقی شود که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با این درخواست موافقت کردند. علی لندی نوجوان ایده‌ای روز ۱۸ شهریور پس از وقوع آتش‌سوزی کپسول گاز مایع در خانه همسایه، برای نجات دو زن میان‌سال و سالخورده به آتش زد و با فداکاری تمام برای دورکردن منشأ آتش از آنها، خود گرفتار آتش شد و با ۹۱ درصد سوختگی ابتدا در بیمارستان سوانح سوختگی طالقانی اهواز و پس از آن به بیمارستان سوانح سوختگی امام موسی کاظم(ع) اصفهان اعزام و بستری شد. این نوجوان فداکار باامداد جمعه در بیمارستان امام موسی کاظم اصفهان جان خود را از دست داد.

پیام مقام معظم رهبری به

اجلاسیه سراسری راویان ایثارگر

● **پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری:** پیام مقام معظم رهبری به نخستین اجلاسیه سراسری «سه هزار راوی پیام‌آوران ایثار» روز جمعه در محل برگزاری این همایش در موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس قرائت شد. متن پیام به این شرح است:بسم‌الله الرحمن الرحیم، ایثارگران، یادگاران دوران‌های جهاد سخت و آموزگاران عمل مخلصانه‌اند. تبیین وقایع آن دوران‌های پرافتخار از زبان آنان را باید مغتنم شمرد و روایت صادق ایشان را به گوش‌ها و دل‌های مشتاق سپرد. اینجانب با جامعه راویان ایثارگر تشکر می‌کنم و توفیقات آنان را از خداوند متعال مسألت می‌نامیم.

دربی در گذشت علامه حسن‌زاده آملی در آمل عزای عمومی اعلام شد

در سوگ عالمی برجسته

● **شرق:** علامه حسن حسن‌زاده آملی روز شنبه در ۹۳ سالگی و پس از تحمل یک دوره بیماری سخت دار فانی را وداع گفت. علت فوت ایشان عارضه قلبی ناشی از کپهولت سن اعلام شده است. علامه، حسن‌زاده آملی متولد سال ۱۳۰۷ در قریه ایرا بخش لاریجان شهرستان آمل از فیلسوفان متاله، فقیه، عارف، منجم و مدرس دروس حوزوی است. این عالم برجسته جهان اسلام در ادبیات، ریاضی، هیئت و… تبحر خاص داشت و به زبان‌های فرانسوی و عربی نیز مسلط بود. اشعاری اثرگذار و جذاب به زبان طبری و فارسی دارد و تاکنون حدود ۱۹۰ اثر از علامه حسن‌زاده آملی به ثبت رسیده است. مقام معظم رهبری هم یکشنبه‌شب بعد از نماز مغرب و عشا بر پیکر آن مرحوم به اقامه نماز ایستاند. مراسم وداع با آن فقیه برجسته صبح دیروز با حضور جمع زیادی از شاگردان، طلاب، عموم مردم و چهره‌های کشوری و لشکری در شهر آمل برگزار شد و قرار است امروز در زادگاهش و در آرامگاهی که در حیاط خانه‌اش برای همسرش درست کرده بود، به خاک سپرده شود. فرماندار آمل نیز در بی درگذشت آن مرحوم از اعلام یک هفته عزای عمومی در این شهر خبر داد.

همایش پیاده‌روی جاماندگان اربعین برگزار شد

ایران به جای کربلا

● **شرق:** نهمین مراسم پیاده‌روی جاماندگان اربعین در پایتخت و دیگر شهرهای ایران برگزار شد. این مراسم در تهران از میدان امام حسین (ع) شروع و تا حرم عبدالعظیم حسنی (ع) در شهری ادامه داشت. هیئت‌های مذهبی استان تهران نیز از ساعات اولیه صبح دیروز در مسیرهای تعیین‌شده به عزاداری و پذیرایی پرداختند. نماز جماعت ظهر و عصر با حضور هزاران محسنی به حرم عبدالعظیم (ع) اقامه شد. به گزارش ایرنا، محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری به‌منظور بررسی میدانی مراسم جاماندگان اربعین حسینی در محدوده حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) حضور داشت که سردار احمد ذوالقدر فرمانده سپاه سیدالشهدا (ع) از تهران، حسین توکلی‌کجانی، فرماندار ویژه شهرستانی ران و تعدادی از مسئولان او را همراهی کردند. رئیس سازمان حج و زیارت نیز که در عراق بود، با اشاره به حضور بیش از ۸۰ هزار زائر ایرانی در عراق و تأیید جرات ۳۶ زائر در مرزهای زمینی بر اثر ازدحام جمعیت و همچنین فوت یک نفر، گفت: «مسال به دلیل دیر اعلاشدن سهمیه زائران ایرانی با مشکلاتی مواجه شدیم. این تأخیر در اعلام پذیرش زائران ایرانی و برخی محدودیت‌ها همانند الزام به تزریق دو دوز واکسن، انجام سفر به صورت هوایی و نپذیرفتن زائر از مرزهای زمینی موجب بروز مشکلات و ناهماهنگی‌ها به‌ویژه برای ورود کامیون‌ها و تجهیزات موبک‌ها شد.